

Spoštovani predstavniki in predstavnice ljudstva,

ki v tem hramu demokracije zastopate voljo vseh slovenskih državljanek in državljanov, ki v njihovem imenu odločate ter predstavljate našo Slovenijo doma in v svetu, **dovolite mi, da vam povem, zakaj mislim, da mora konstruktivna nezaupnica uspeti.**

Vlagatelji konstruktivne nezaupnice želimo oblikovati novo vlado, katere cilj je **zaustavitev denormalizacije države.**

Vlagatelji ne zaupamo aktualni manjšinski vladi, zato želimo:

- **ustaviti nespoštovanje temeljnih ustavnih načel,**
- **ustaviti potiskanje Slovenije v skupino držav, ki imajo težave s spoštovanjem vladavine prava,**
- **ter ustaviti neučinkovit spopad vlade zoper pandemijo Covid 19.**

V naši parlamentarni zgodovini je vlaganje konstruktivnih nezaupnic zelo redko, je prej izjema kot pravilo. Konstruktivna nezaupnica je tokrat vložena predvsem zato, ker **smo se znašli v prelomnem trenutku za prihodnost naše države.**

Državljanji se soočamo z najnevarnejšo pandemijo v zadnjih 100 letih in hkrati s **poskusi aktualne vlade, da uveljavi avtoritarno demokracijo.**

Danes, 15. februarja 2021 - torej v letu, ko praznujemo 30 let naše države! – se boste izvoljeni predstavniki ljudstva **odločali med avtoritarno Slovenijo in normalno, demokratično Slovenijo.**

Vaš glas bo povedal, ali ste **za Slovenijo populizma**, v kateri se zanemarja vladavina prava, ne spoštuje ne človekovih pravic ne neodvisnih ustavnih institucij, zatira svoboda medijev in avtonomnost univerze ter ne spoštuje stroke in znanstvenih dognanj ...

... ali pa se boste, spoštovane poslanke in poslanci, odločili **za demokratično Slovenijo za ljudi**, v kateri se spoštujejo te splošno sprejete vrednote, ki so določene z našo ustavo.

Spoštovani predstavniki ljudstva,

danes ne odločate o Karlu Viktorju Erjavcu. **Danes odločate o tem, ali boste dopustili, da bo aktualna vlada še naprej slabila demokratične pridobitve, ki smo jih zgradili v zadnjih 30 letih.**

O tem boste danes glasovali v tem hramu demokracije – in to v imenu vseh tistih, ki so vam zaupali to pomembno poslanstvo: **odločanje o prihodnosti Slovenije.**

Državljeni hočejo **normalno Slovenijo, hočejo dobro vodeno in dobro upravljano Slovenijo.**

Zato se skupaj vprašajmo: **ali je to, kar se danes dogaja v Sloveniji normalno?**

Po enajstih mesecih delovanja aktualne manjšinske vlade, ki je bila na začetku mandata celo večinska, jasno vidimo, da vlada **ne zasleduje glavnega cilja blagostanja državljanov niti ne uresničuje koalicijske pogodbe v dobro vseh državljanov, temveč je vse podrejeno spreminjanju države v avtoritarno demokracijo.**

Kje se to najbolj boleče, prav usodno vidi?

Pri ukrepih v boju proti epidemiji covid-19, ki pogosto nimajo strokovne podlage, ampak so čisto politikantsko kalkuliranje. Z zapiranjem ljudi v občinske meje, policijsko uro in zaprtjem izobraževalnih ustanov, primerljivo najdaljšim v Evropi, **je vlada namenoma posegla v pomembne, neodtujljive pravice ljudi.**

Strokovnjaki glasno opozarjajo, da ti **ukrepi nimajo pozitivnih učinkov.** Seveda nimajo, saj aktualna vlada pod vodstvom SDS z njimi zasleduje nek drug, zanjo najpomembnejši programski cilj: **vzpostavitev »Druge republike«.**

Te teze si nisem izmislil in ni samo moja ugotovitev, temveč tako ugotavlja nekaj najbolj uglednih svetovnih časopisov, kot sta *The New York Times* in *Le Monde*.

Avtoritarna politika, ki jo izvaja predsednik vlade Janez Janša, **ne cilja na utrjevanje ustavnih neodvisnih institucij,** krepitev svobode medijev ter učinkovito ukrepanje v pandemiji, temveč **nasprotno rahlja po ustavi neodvisne institucije,** si podreja medije in sprejema take epidemiološke ukrepe, ki omogočajo uresničevanje ozkih ideoloških strankarskih ciljev, kot je prej omenjena »Druga republika«.

Vse to dogajanje nima samo političnih posledic, temveč tudi globoke pravne in družbene posledice. **V državi zato vladata negotovost in strah.** Državljeni ne vedo, kakšne ukrepe lahko pričakujejo naslednji dan. Državljanke je strah za njihove službe, za izobrazbo njihovih otrok ...

Ta vlada pogloblja negotovost in strah pri državljanih tudi zato, ker **glede pandemije covid-19 nima dobrih rešitev.**

Številne epidemiološke statistike potrjujejo, da **smo med najslabšimi državami na svetu v boju proti pandemiji covid 19,** kljub izjemni požrtvovalnosti zdravstvenega in drugega osebja. To stanje ne čudi, saj je vse pomembne odločitve sprejemal predsednik vlade pogosto mimo mnenj nekdanjega ministra za zdravje in mimo stroke.

Vlada ni le neučinkovita, za povrh je še **nedosledna pri izvajanju lastnih ukrepov,** ko enkrat odpira določene dejavnosti in jih v nekaj dnevih zopet zapira brez analize in brez upoštevanja stroke. **Še huje, celo lastni ministri jih ne spoštujejo!**

Ker je neučinkovita in nedosledna pri izvajanju ukrepov, **uvaja cenzuro za javno nastopanje** ministrov ter celo strokovnjakov, ki bi lahko ozaveščali javnost o pandemiji. **Z vsem tem je temeljno omajala zaupanje, nujno potrebno za zmago nad epidemijo.**

Spoštovane poslanke in poslanci,

v tej zvezi se moram dotakniti očitka aktualnega predsednika vlade, da je **naša vložitev konstruktivne nezaupnice v času najtežje krize zaradi pandemije Covid 19 neodgovorno ravnanje in »nagajanje« s strani opozicije.**

Združena opozicija, povezana v koaliciji KUL, je ves čas v Državnem zboru konstruktivno podpirala smiselne rešitve in ukrepe za ublažitev pandemije. **Večino zadev, povezanih z reševanjem pandemije, je opozicija tudi podprla.** Niso pa bile podprte rešitve, ki niso imele nobene zveze z reševanjem pandemije, ampak so imele, nasprotno, za cilj zgolj uresničitev ozkih ideoloških ciljev stranke SDS. Javnost se spomni, da so prav v vsakem od PKP paketov bili takšni

»podtaknjenci«. Skratka: v državnem zboru ne opozicija ne koalicijski partnerji niso preprečevali vladi, da bi normalno delala, kot to očita njen predsednik vlade.

To lahko ponazorimo tudi z dejstvom, da **do sredine letošnjega januarja – torej v času najhujše pandemije – ni bila vložena nobena interpelacija zoper ministrice in ministre**, čeprav bi si jo marsikdo zaslužil glede na nekompetentno delo. Zato so trditve, da zaradi konstruktivne nezaupnice vlada ni mogla uspešno delati, neresnične in zavajajoče.

S konstruktivno nezaupnico želimo poslankam in poslancem v Državnem zboru dati priložnost, da izvolite vlado:

- **ki bo zaustavila poseganja v neodvisne demokratične institucije in v medije;**
- **ki bo s svojim delovanjem krepila temeljna ustavna načela neodvisnosti ustavnih institucij, delitve vej oblasti, svobodo univerze in medijev;**
- **ki bo spoštovala stroko ne samo pri pandemiji, ampak na vseh področjih družbenega in gospodarskega življenja.**

Popolnoma jasno je, da tudi neupoštevanje in zanikanje stroke vodi v avtoritarnost, čemur smo s strani aktualne vlade priča vsak dan.

Programska izhodišča nove vlade ne bodo temeljila na prilaščanju in ugrabitvi države in njenih institucij, na sovražnosti ali avtoritarnosti, ampak na **gradnji medsebojnega zaupanja**, vključevanju stroke, krepitvi javnih sistemov, povezovanju s civilno družbo, krepitvi odprte družbe in solidarni pomoči ljudem, ki pomoč resnično potrebujejo ...

Za razliko od politike predsednika vlade Janeza Janše:

- skupnih ciljev **ne bomo uresničevali s kaznovalno politiko**, ki določa absurdno visoke denarne kazni državljanom za kršenja neživljenjskih vladnih odlokov (primer burek).

- Politika nove vlade ne bo politika, v kateri predsednik vlade skupaj z ministrom za notranje zadeve **preko twita naroča, koga mora policija obravnavati.**
- Politika nove vlade **ne bo vzpostavljanje policijske države**, v kateri bodo državljani selektivno obravnavani po načelu »ta je naš, ta pa ne«.
- **Politika nove vlade ne bo izključevalna in ne grozila z odpuščanjem strokovnjakov, ki nimajo enakega mnenja kot vlada.**

Aktualna vlada počne vse to! Naj omenim le nedavno zamenjavo državnega sekretarja na ministrstvu za šolstvo in primer iz tega Državnega zbora, ko je eden od poslancev SDS zahteval, da se svetovalko iz zakonodajne pravne službe odpusti, ker s svojim strokovnim pravnim mnenjem ni sledila vladajoči politiki!

Politika nove vlade bo zlasti delala:

- **na krepitvi zaupanja v vse tri veje oblasti;**
- **na krepitvi zaupanja v stroko in krepitvi zaupanja v znanstveno dokazana dognanja** (žal celo v tem DZ naletimo na bizarna stališča, da so klimatske spremembe prevara in ne znanstveno dejstvo);
- **žlasti pa bo politika nove vlade usmerjena v krepitev zaupanja državljanov in državljanek.**

Cilj politike nove vlade je narediti Slovenijo zopet normalno državo.

Spoštovani,

kako se predsednik vlade oklepa svojega položaja, kažejo tudi **neresnice, ki jih izreka glede političnih kriz v času pandemije. Pravi, da nikjer na svetu v tem trenutku ni političnih in vladnih kriz, ker naj bi se opozicije po vsem svetu in zlasti v Evropi odrekle povzročanju vladnih kriz v času pandemije.**

Resnica je drugačna. Naj naštejemo le novice meseca januarja: odstopili sta nizozemska in italijanska vlada, odstopil je estonski premier, poleg Nizozemske bodo volitve še v Bolgariji, na Kosovu in na Portugalskem – in to celo v času njenega predsedovanja Svetu EU!

Podobne **neresnice slišimo tudi glede delovanja in odločanj ustavnih sodišč v Evropi v času krize**. Predsednik vlade je zaradi začasnega zadržanja izvajanja zakona o naložbah v Slovenski vojski pripravljen obtožiti celo Ustavno sodišče »sokrivde« za neuspeh pri spopadu z epidemijo. Vsi ste lahko prebrali njegov tvit z uradnim pečatom Vlade, kjer pravi, da »*Ustavno sodišče (...) postaja nevarno z vidika zmožnosti normalnega funkcioniranja države*»!

Državna sekretarka ma ministrstvu za zdravje iz kvote SDS podobno kot predsednik vlade prostodušno izjavi na nacionalni televiziji, da je Slovenija edina država, ki se mora glede epidemije zagovarjati pred ustavnim sodiščem. Naj pojasnim samo s primerom Nemčije, kjer se je ustavno sodišče večkrat oglasilo glede ukrepov epidemije, pa **visokim predstavnikom nemške vlade niti slučajno ne pride na misel, da bi oporekali nemškemu ustavnemu sodišču** zaradi odločanja o zadevah, ki se nanašajo na njihove ukrepe v času pandemije.

Po Nacionalnem preiskovalnem uradu, ki se je lotil preiskovanja nabav, po Statističnem uradu, ki ni sledil pričakovanjem vlade, po Računskem sodišču, ki je izdelalo osnutek poročila o spomladanskih nabavah zaščitnih mask in druge medicinske opreme – **je zdaj Ustavno sodišče očitno tista ustanova, ki jo je treba diskreditirati.**

Spoštovani visoki zbor, predstavniki ljudstva,

boste res dopustili, da aktualna vlada zrahlja vse demokratične stebre? Boste res dovolili, da ta vlada do konca tega mandata dokonča svoj projekt vzpostavitve avtorske države v okviru ideje o oblikovanju »Druge republike«?

Tega si večina naših državljanek in državljanov ne želi, zato predlagam, da podprete konstruktivno nezaupnico.

Naj ob tej priložnosti za vas in vse naše državljane in državljanke ponovim **temeljne vrednote**, okrog katerih je s pobudo za *Koalicijo ustavnega loka* dr. Jožetu P. Damijanu, za kar se mu s tega mesta še posebej zahvaljujem, uspelo pridobiti zaveznike iz civilne družbe, nato pa še poenotiti stranke opozicije

Te vrednote so **tudi temelj, zaradi katerega se je tudi stranka DeSUS pridružila pobudi** – in so, upam, tudi tisti nastavek za to, da nas boste podprli,

zlasti tiste poslanke in poslanci tega državnega zbora, ki ste svojo politično pot zasnovali prav na teh vrednotah.

Želim si, da te vrednote sprejmete kot mojo vnaprejšnjo zavezo, da jih bom upošteval že v procesu formiranja **nove vlade** in pozneje pri vsakodnevnem trdem delu, če mi **danes naklonite vaše zaupanje**.

1. Učinkovitejše, bolj konsistentno in strokovno podprto **spopadanje s pandemijo covid-19**.
2. **Nedotakljivost načela delitve oblasti** med zakonodajno, izvršno in sodno. Nedvoumnost in brezizjemnost vladavine prava ter neodvisnost sodstva.
3. Boj proti revščini, neenakosti in socialni izključenosti ter **zagotovitev dostojne starosti**.
4. Zaveza **krejitvi neodvisnosti ustanov**, ključnih za transparentno delovanje države, ter javnih medijev, nevladnih organizacij in civilne družbe.
5. Stabilna in **redna delovna mesta** z višjo dodano vrednostjo ter predvidljivo podjetniško okolje s finančnimi spodbudami za ustvarjalne preboje.
6. **Povrnitev veljave stroke** v ključne državne ustanove ter obračun s korupcijo v vrhovih oblasti.
7. Vlaganje v kvaliteto in dostopnost **sistemov javnega zdravstva, šolstva in dolgotrajne oskrbe** ter odmik od prepuščanja izvajanja privatni iniciativi in prostemu trgu.
8. Stabilno in povečano vlaganje v **znanost in kulturo** in zaustavitev nesmiselnih investicij v oboroževanje.
9. Sistemske rešitve za polno kompatibilnost Slovenije z **Zelenim dogovorom EU in digitalno preobrazbo**. Izdatna krepitev kapacitet za pripravo in realizacijo večjih razvojnih in infrastrukturnih projektov, financiranih iz evropskih sredstev.

10. Zniževanje emisij toplogrednih plinov skladno s cilji Pariškega podnebnega sporazuma in ohranjanje biodiverzitete kot ključno vodilo okoljskih, socialnih, gospodarskih in infrastrukturnih projektov.

Spoštovane poslanke in poslanci,

ko sem pred dobrim letom dni povedal da se umikam iz politike in javnega življenja, nisem pričakoval, da bom še kdaj govoril pred vami tukaj v hramu demokracije in to o tako pomembnih stvareh, ki se ta trenutek dogajajo v Sloveniji.

Zato mi dovolite, da sem v svojem nastopu tudi malce oseben. Veliko ljudi me sprašuje, **zakaj sem se sploh vrnil v politiko.**

Odgovor je preprost: odzval sem se vabilu mojih političnih sopotnikov in zlasti vabilu poslancev iz stranke DeSUS.

Vrnil sem se z motivacijo, da s svojimi političnimi izkušnjami in znanjem prispevam po svojih najboljših močeh, **da bi stranka DeSUS, ki letos praznuje 30 let, ostala tudi v prihodnje parlamentarna stranka.**

Ta odločitev se je zgodila sredi nepredvidljivih epidemioloških in političnih dogodkov, ki **ne pretresajo samo Slovenije, ampak cel svet.** Naša specifika je žal ta, da je slabo upravljanje s pandemijo le najočitnejši **izraz slabega in neučinkovitega dela aktualne manjšinske vlade.**

Aktualna vlada vidi rešitev vseh problemov v odločanju predsednika vlade, njegove odločitve pa so usmerjene **v razgradnjo države in njenih podsistemov.** Vse, kar je bilo zgrajenega v zadnjih 30 letih naše države, je po mnenju te vlade zanič, saj naj bi šlo za ostanke in usedline prejšnje države oziroma »globoke države«. S to logiko aktualna vlada želi **spremeniti našo Slovenijo v avtoritaro demokracijo, v kateri o vsem odloča ena oseba s pomočjo absolutne strankarske discipline.**

Na volitvah leta 2018 so organi stranke DeSUS sprejeli odločitev, da z vlado, v kateri je SDS Janeza Janše, ne bomo sodelovali.

Ta odločitev stranke DeSUS je bila sprejeta na podlagi naših izkušenj s sodelovanjem v dveh vladah s SDS. **Vedno se je izkazalo in danes se to potrjuje v celoti, da za vlade, ki jih vodi Janez Janša, ni ključna koalicijska pogodba, temveč kako zadovoljiti koalicijske partnerje, da bodo tiho in zadovoljni** ter hkrati mimo volje koalicijskih partnerjev uresničiti glavni cilj stranke SDS – projekt »Druge republike«. Zato celo od koalicijskih partnerjev lahko slišite, da *»ni problem to, kar piše v koalicijski pogodbi, ampak kar se dogaja mimo nje«!*

V tem okviru bi rad omenil, zakaj sam nisem več želel sodelovati v vladah SDS – četudi mi je bil ponujen celo položaj podpredsednika vlade!

Naj najprej omenim zadevo Patria, ker mi stranka SDS ves čas podtika odgovornost za to zadevo. Res je, v dobri veri, da je vse v redu, sem podpisal to pogodbo. Kasneje sem v sodnem postopku iz raznih dokumentov in zaslišanj spoznal, da **so se v ozadju te zadeve dogajale stvari**, zaradi katerih danes ne bi nikakor podpisal pogodbe Patria. V postopku pred sodiščem sem pravnomočno dokazal svojo nedolžnost! Kljub pravnomočni sodbi sodišča, da sem vestno opravljal svoje delo, še vedno znova poslušam očitke s strani SDS, da sem kriv, ker sem podpisal pogodbo.

Ne problematizira pa se npr. vloge predsednika vlade za slab sporazum, podpisan v Mokricah glede deviznih vlog varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke. Še danes tečejo na Hrvaškem sodni postopki proti nekdanji LB, hrvaškemu proračunu pa še vedno plačujemo visoke iztožene zneske. Je kdo prevzel politično odgovornost za ta slab sporazum?

Naj se dotaknem tudi **arbitražne odločbe o določitvi meje med Slovenijo in Hrvaško**. Vse od referendumске ljudske odločitve SDS in NSI dosledno spodnašata to demokratično odločitev. Seveda vam ni prav, da smo – navkljub nedopustni komunikaciji arbitra in pooblaščenke – pripeljali postopek do konca ter dobili zavezujoč, mednarodno veljavni pravni dokument. Zdaj, ko bi lahko dosegli njeno uveljavitev, ste poslali zunanjega ministra nemo statirat v Trst. Od takrat je hrvaški Sabor že razglasil izključno ekonomsko cono na Jadranu – in le upamo lahko, da ne bo rezultat **vaše tihe diplomacije zgolj to, da bomo ostali brez dostopa do odprtega morja**.

Spoštovane poslanke in poslanci,

sprašujem se, kako bomo predsedovali Svetu Evropske unije čez nekaj mesecev! Ta zaskrbljenost ni samo moja, ampak je izkazana tudi v Bruslju, ko mora zunanji minister pojasnjevati, da Slovenija ni Madžarska! Upam, da vas v tem Državnem zboru skrbi naše predsedovanje Svetu EU.

Sprašujem se, kako bodo potekali dogovori v evropskem triu predsedujočih držav, zlasti s Portugalsko, ki načrtuje serijo političnih in zakonodajnih korakov za **spopad s sovražnim govorom in ščuvanjem k nasilju ter s procesi radikalizacije prek socialnih omrežij**. Portugalska vlada to vsebino neposredno povezuje z vprašanjem demokracije.

Ali pa kako naj se resno lotimo **Zelenega načrta in Debate o prihodnosti Evrope**, če ima predsednik vlade med svojimi strankarskimi zaupniki zanikovalce podnebnih sprememb?

V svetu je močno odmeval tвит, s katerim je aktualni predsednik vlade **novooizvoljenega predsednika ZDA označil za šibkega predsednika** in s tem požel vesplošno začudenje za povsem nediplomatsko in netaktno potezo. Samo vprašamo se lahko, koliko časa bo potrebno za saniranje posledic tega nepremišljenega tvita. Verjetno navedeni tвит ne prispeva k povečanju ugleda Slovenije v mednarodnem prostoru.

Lahko pa iz ameriške izkušnje vidimo, kaj nam lahko prinese politika stalnega prirejanja resnice, zaničevanja medijev, dvomljivih kriminalnih poslovnih povezav, stalnega zatiranje o ukradenih volitvah itd. **Vsi smo lahko spremljali, kaj se je zgodilo v hramu demokracije v Washingtonu.**

Spoštovani poslanci in poslanke,

upam, da se zavedate, da **politika te vlade vodi Slovenijo v družbo držav**, s katerimi se nismo nikdar spogledovali in ki imajo drugačne vrednote. Zato si želim, da mi danes izrečete potrebno podporo in s tem omogočite, da oblikujem novo vlado, ki bo zaključila reden mandat in popeljala našo državo v normalnost.

Kandidiram za mandatarja, ker verjamem, da lahko **uspesno povežem Koalicijo ustavnega loka s svojim znanjem in izkušnjami ter da lahko hkrati povežemo vse družbene sile, ki zavračajo avtoritarne težnje vladanja v Sloveniji** in ki bodo Slovenijo peljale naprej, ne pa v čase, za katere smo upali, da se ne bodo nikdar več vrnili

Dovolite mi, da zdaj nekoliko bolj sistematično predstavim tiste **programske prioritete, okrog katerih smo Lista Marjana Šarca, Socialni demokrati, Levica, Stranka Alenke Bratušek in Desus dosegli dogovor in hkrati dali zavezo, da jih bomo skupaj uresničili.**

Naš program temelji na štirih stebrih. Vse štiri stebre moramo graditi enakopravno. **Naj vse štiri stebre strnem v enotno misel:**

- le če iz epidemije izidemo z robustnim prenovljenim **javnim zdravstvenim sistemom;**
- le če bomo med ljudmi sistemsko omogočili **medgeneracijsko solidarnost;**
- in le če bomo temeljito spremenili naše **politike do okolja**
- se sploh lahko lotimo **novega razvojnega cikla**, temelječega ravno na zeleni, digitalni in solidarni podlagi.

Štirje stebri našega programa so torej:

- zdravje
- solidarnost
- okolje
- in razvoj.

I. ZDRAVJE

Pri zdravju ne gre samo za zmago nad epidemijo in okrevanje po njej, ampak gre za **finančno in organizacijsko stabilizacijo javnega zdravstvenega sistema.**

Res **učinkovit odgovor na Covid-19 krizo** pomeni:

- povečanje kapacitet za nujne bolnike tako po številu postelj in kadrov kot tehnični opremljenosti, saj še vedno ne vemo, kaj bodo prinesli novi sevi in kako hud bo morebitni 3. val:
- program za ekspeditivno skrajšanje zaostankov in čakalnih vrst in normalno delovanje vsega drugega javnega zdravstva;
- ustrežnejše nagrajevanje zdravstvenih delavcev, skladno z 11. točko 39. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor.

Za vse tri prioritete bomo mobilizirali EU sredstva v okviru programa okrevanja in večletnega finančnega okvirja, kar omogoča bistveno večjo ambicioznost.

Poleg tega bomo **finančno bomo okrepili javni zdravstveni sistem**, tako da bomo skupna sredstva za javno zdravstvo povečali za 1% BDP že v 2021 in za 3% BDP do 2025. **Ukinili bomo dopolnilno zdravstveno zavarovanje** in ga prenesli v obvezno zdravstveno zavarovanje.

II. SOLIDARNOST

Pri vprašanju solidarnosti gre za zagotovitev prihodnosti vsem generacijam. Tako lahko napovem:

- **Zakon o dolgotrajni oskrbi**
- **Sprejem stanovanjskega zakona in ustanovitev Stanovanjsko-oskrbnega infrastrukturnega sklada**
- **Brezplačne mestne prevoze za upokojence.**
- **Demografski sklad** za resnično financiranje bremena demografskega prehoda, ne pa mešetarjenje z državnim premoženjem.
- Podporo občinam pri **gradnji vrtcev in šol** za večjo vključenost otrok.

III. OKOLJE

Da bomo za zeleno in digitalno preobrazbo sposobni počrpati evropska sredstva, načrtujemo naslednje ukrepe:

- **Zakon o podnebni politiki**, ki bo uzakonil cilj ogljične nevtralnosti do leta 2050 ter zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za vsaj 50 % do leta 2030.
- S sprejemom zakonskih in podzakonskih aktov moramo implementirati ustavno določbo **o pravici do čiste pitne vode**.
- Z dvigom standardov za sosežigalnice in prepovedjo frackinga **bomo bolje varovali okolje in zdravje ljudi**.
- **Za boljšo mobilizacijo EU sredstev** (v okviru večletnega finančnega okvrija 2021-2027 in programa okrevanja 2020-2023) bomo bistveno boljše od aktualne vlade spoštovali prioritete – in ne gradili le cest!

IV. RAZVOJ

Naš alternativni program je razvojno naravnan:

- **Proračunska sredstva za raziskave in razvoj** bomo do leta 2025 postopno povečali na 1% BDP.
- Sprejeli bomo **Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti** in ustanovili **Tehnološko agencije**.
- **Poenostavili bomo poslovanje podjetij in zagotovili učinkovitejše delovanje javne uprave**.
- **Povečali bomo sredstva za kulturo** do vsaj 2,5 % proračuna. Ne bomo zaničevali in žalili ustvarjalcev v kulturi, ampak spodbujali vrhunsko ustvarjalnost, skrbeli za samozaposlene in pospešili kulturne infrastrukturne projekte. Za vodenje ustanov bodo ponovno ključne strokovne kompetence in reference, strokovnim komisijam za programske in projektne razpise bomo vrnili strokovno neodvisnost ter ponovno vzpostavili ubit dialog s civilno družbo.

- **In ne nazadnje, preoblikovali bomo strateške prioritete zunanje politike**, da bo spet temeljila na multilateralnem sodelovanju in solidarnosti ter zavezništvu s progresivnimi članicami Evropske unije, ki vztrajajo na vladavini prava, spoštovanju človekovih pravic in medijski svobodi. Skrbeli bomo za interese državljanov Slovenije in slovenskih manjšin po celem svetu – kakor tudi dosledno spoštovali ustavno zagotovljene pravice narodnostnih manjšin v Sloveniji.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci,

za te vrednote, za takšno vizijo, s takšno ekipo, vas prosimo za vaše zaupanje.

Ničesar ne bomo zmogli sami, če ne bomo pri tem **odprti za najboljše okrog nas**, v znanstvenih in raziskovalnih krogih, v gospodarstvu, v javni upravi, v civilni družbi, v domovini in naših ljudeh na tujem.

Epidemija nas je boleče podučila, **kako zelo smo odvisni od državljanek in državljanov, ki skrbno in predano opravljajo svoje delo** ob nas, pa so spregledani ali celo kritizirani. Epidemija nas je podučila, kako **usodno je delovanje javnih sistemov**, kakršna sta zdravstvo in šolstvo. Epidemija nas je podučila, kako **zelo si naši mladi želijo medsebojnega druženja in stikov**, znanja, izobrazbe in razvoja svojih talentov.

Epidemija pa nas je podučila tudi, kako gre državi, če jo vodi manjšinska vlada z odločitvami, ki so neprijazne za ljudi. Neprijazne vladne odločitve – nekatere niti niso bile razglašene v skladu z ustavo in zakonom – **silijo ljudi v težke odločitve in stiske**: ali naj se prilagajajo novi realnosti ali naj raje molčijo? Naj vztrajajo ali obupajo?

Tej dilemi, s katero se žal dnevno soočajo naši državljani in državljanke, **lahko naredite konec vi, spoštovani predstavniki ljudstva.** Prepričan sem, da boste za tako odločitev nagrajeni v javnosti z veliko stopnjo odobravanja.

Ta dilema je bila gotovo velikokrat tudi dilema partnerjev v koaliciji. Razumem zagato predsednika Stranke modernega centra Zdravka Počivalška, ki je morda do nedavnega še verjel, da **lahko znotraj koalicije preprečita določena enostranska ravnanja predsednika vlade. Toda dogodki v zadnjih tednih dokazujejo,** da predsednik vlade s svojimi ravnanji postavlja *Stranko modernega centra* v popolnoma podrejen položaj. Naj vas spomnim le na nekaj primerov.

- **Resorno poročilo o stanju pravosodja** je bilo pred pošiljanjem v Bruselj brez vedenja ministrice za pravosodje dopolnjeno s strani MZZ – in sicer z oceno, da je stanje drugačno od tega, kar poroča pristojno ministrstvo. Pristojni komisar Evropske komisije se je verjetno samo čudil tej nenavadnosti, saj zelo dobro pozna razmere v Sloveniji.
- Nekaj podobnega se je zgodilo tudi s pismom predsednika vlade, **naslovljenega Charlesu Michelu in Ursuli von der Leyen** o domnevno »ukradenih« parlamentarnih volitvah v Sloveniji – kar neposredno leti prav na veliko volilno zmago SMC leta 2014.
- Ko sta se glede **STA** kar dve komisarki, obe članici ALDE, obrnili na slovensko vlado, je predsednik vlade retvital tvit (Vaneta Gošnika), da ne gre za Evropsko komisijo, ampak za »dve ženski«.
- In nenazadnje, predsednik vlade je odnos do svoje koalicijske partnerice SMC ponazoril z nedavnim **ultimatom ministrici za šolstvo** za takojšnjo zamenjavo državnega sekretarja zaradi njegove »neposlušnosti«.

Vsi ti primeri me žal potrjujejo, ko pravim, da **predsednika vlade ne bo nihče ustavil pri njegovi enostranski politiki, tudi ne Stranka modernega centra!**

Spoštovane poslanke in poslanci,

ničesar ne boste izgubili, če mi boste zaupali vaš glas – **veliko pa bo pridobila Slovenija.** Obljubljam vam, da bo nova vlada zaključila reden mandat in da **bomo Slovenijo skupaj popeljali na pot razvoja.** Prepričan sem, da od vas to pričakujejo ne samo tisti državljani, ki so vam zaupali glas, temveč tudi vsi tisti državljani, ki na zadnjih parlamentarnih volitvah niso sodelovali, ker so pričeli izgubljati vero v to, da je mogoče **voditi dobro in živeti bolje.**

In prav vsem vam, spoštovanim državljanke in državljanom,

bi rad na koncu rekel:

zagotavljam vam, da bom vodil drugačno politiko od aktualnega predsednika vlade. Naša politika bo **odprta in vključujoča!**

Pripravljen sem dati na razpolago vse svoje znanje, izkušnje in energijo **za Slovenijo in za vašo blaginjo.**

Prav nobenih političnih kalkulacij nimam; le jasno sliko in iskreno željo, da **skupaj ustavimo trenutno razgradnjo naše države.**

In da pričnemo **graditi družbo drugače.**

Pripravljen sem za ta izziv.

Hvala vam vsem za vašo pozornost in podporo!